

[Forside \(/\)](#) / [Husdyr \(/husdyr/\)](#) /

[Norge: Sæterdrift med NoFence – når fortid og fremtid forenes \(/husdyr/norge-saeterdrift-med-nofence-naar-fortid-og-fremtid-forenes/\)](#)

Udgivet 09.10.2025

Norge: Sæterdrift med NoFence – når fortid og fremtid forenes

Norske bønder har i århundrede drevet husdyrene op i fjeldene på sommergræsning. Det kan virke gammeldags, men måske er der en fornyelse på vej, der kan fremtidssikre sæterdriften.

Af Simme Eriksen

En sæter er et gammelt norsk ord for en græsmark, der ligger oppe i fjeldet, og som kun kan afgræsses i sommermånederne. Mange i Norge forbinder landbrug med sæterdrift om sommeren. Enten flyttede hele familien på sæteren i sommermånederne, eller også flyttede man malkekøerne og malkegederne på sæteren sammen med en malkepige.

Interesse for at bevare sæterdriften

Norske kilder anslår, at der var over 100.000 sætere, da der var flest. I dag er der 700 tilbage. Antallet falder stadig, men der er en stigende interesse for at holde gang i så mange som muligt, specielt efter at sæterdrift i 2024 kom på UNESCOs liste over immateriel kulturarv.

I forbindelse med et netværksmøde for rådgivere og forskere inden for økologisk mælkeproduktion i de nordiske lande i Norge i 2025 besøgte vi flere sætergårde. Specielt to besøg vidnede om en stor lyst til at bevare sæterdriften via fornyelse. Begge steder var det unge landmandspar, der ønskede at fastholde sæterdriften, selvom det er et stort arbejde at flytte dyrene i fjeldet til en kort periode med sommergræsning.

Malkerobot i skibscontainer

Den første gård har bygget en malkerobot ind i en stor skibscontainer. Hele containeren bliver flyttet med op på sæteren, og køerne bliver derved malket med præcis samme robot, som de kender fra ejendommen nede i dalen. På denne ejendom flytter man alle dyr – malkekøer, ungdyr, får og grise samt diverse klappedyr – op på sæteren sammen med hele familien. Her bor de i 8-10 uger, hvorefter det hele flyttes ned igen. En praksis, der kun kan lade sig gøre qua et relativt stort tilskud fra staten.

Foto: Birgit Ingvorsen

Ungdyr med NoFence

På den anden gård har man også nytænkt sæterdriften. Her er det kun ungdyrene, altså kvierne, der kommer på sæteren. Nytænkningen består i at bruge NoFence som hegning. En af de store udfordringer ved sæterdrift er netop hegningen i et uvejsomt terræn. Den udfordring har brugen af NoFence løst til deres store tilfredshed. Kvierne har meget hurtigt lært at forstå systemet med en advarselslyd, og skulle en enkelt komme uden for folden, søger de altid straks selv tilbage, fordi resten af flokken bliver i folden. Styringen sker via en iPad eller mobiltelefon, hvor grænserne kan tegnes ind og flyttes uden andre krav end adgang til internettet. Og det er der overalt i Norge.

Langt flere fordele end ulemper

Direkte adspurgte kunne det unge landmandspar ikke mindes en eneste gang, hvor hegnet havde svigtet. Den eneste ulempe, de kunne komme i tanke om, var systemets begrænsning på, hvor smal en korridor man kan lave, hvis man f.eks. ønsker at flytte kvierne mellem to foldområder. Men det betragter de som en ligegyldig detalje, idet de påpeger, at fordelene langt overstiger den slags små udfordringer. Deres oplevelse er, at mulighederne for at afgræsse naturarealer, som det er svært at hegne, er blevet meget bedre, og at den slags teknologiske løsninger ikke er en trussel mod det gamle sætersystem, men tværtimod kan være med til at holde det i gang.

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Måske er du også interesseret i

16.07.2025

Økologiske kalve skal have opfyldt deres suttebehov

Reglerne for opfyldelse af kalvenes suttebehov er de samme for økologiske kalve...

Kvæg Management Fodring
Produktionsregler Mælkeproduktion

26.05.2025

Måling af græshøjde styrker afgræsningen

Den elektroniske pladeløfter omregner græshøjde til biomasse og giver et godt...

Kvæg Udearealer og afgræsning
Management

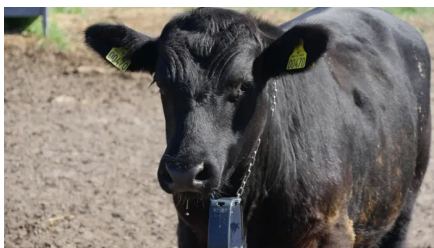

15.08.2025

Varmestress hos økologiske køer på græs kan forebygges med vand og skygge

Natafgræsning kan være en fordel på meget varme sommerdage, da det kan væ...

Kvæg Sunde og robuste dyr
Udearealer og afgræsning
Management

30.09.2025

Virtuelt hegn uden pæle og tråd kan bruges i økologisk produktion

Kreaturer har en bemærkelsesværdig god evne til at 'se' med ørerne, og de...

Kvæg Udearealer og afgræsning

24.09.2025

Trivsel hos kalve og ungdyr på græs om efteråret

Læs om en række tiltag, du kan sætte i værk for at sikre sundhed og høj tilvækst hos...

Sunde og robuste dyr Fodring
Staldforhold
Udearealer og afgræsning
Management

01.10.2025

Behandling af kalve i økologiske besætninger

Hvad må du som økolog selv gøre, hvornår skal dyrlægen inddrages, hvad er reglerne f...

Kvæg Sunde og robuste dyr
Produktionsregler Mælkeproduktion

24.10.2025

Klimavirkemidler i økologisk kvæghold

Hyppig gylleudslusning og optimeret grovfoderproduktion er nogle af de muligheder, so...

Klimavirkemidler Kulstoflagring
Beregningsværktøjer og -metoder
Management

18.07.2025

Ensilerings- og konserveringsmidler til øko-foder og drikkevand - sådan må de bruges

Økologiske landmænd må gerne bruge syre til konservering herunder...

Fodring Fodring Fodring Fodring
Kvæg Grise Æglæggere
Slagtekyllinger Produktionsregler

16.07.2025

Øko-småkalve på græs - hvordan er reglerne?

4-6 mdr. gamle økologiske kalve skal have adgang til græsarealer i sommerperiod...

Produktionsregler Mælkeproduktion
Kvæg Sunde og robuste dyr
Udearealer og afgræsning

19.08.2025

Afgræsning med ikke-økologiske dyr på økologiske marker

Ikke-økologiske dyr kan afgræsse økologiske marker i en begrænset del af året...

Kvæg Får og geder Heste Tilskud

16.07.2025

**Arealkrav i stalde til
økologisk kvæg
sammenholdt med
'Hjerteordningen' og anden
lovgivning**

Økologer, som leverer mælk
eller kød under statens
dyrevelfærdsmærkningsordn...

Kvæg Staldforhold

Kontakt

Ann-Sofie K. Andreassen

Konsulent

+45 24 98 10 23

aska@icoel.dk

Simme Eriksen

Teamleder for Husdyrsystemer,
chefkonsulent

+45 30 34 26 94

sier@icoel.dk